

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ КЪМ АТЕСТАЦИОННАТА КАРТА ЗА УЧЕН ОТ ИНСТИТУТА ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК „ПРОФ. Л. АНДРЕЙЧИН“ – БАН

Тези указания са неразделна част от Атестационната карта за учен в Института за български език.

Под внимание са взети следните документи и решения:

1. Методика за провеждане на атестация на служителите в БАН, приета от ОС на БАН на 15.07.2013 г. и адаптирана за нуждите на Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ от Научния съвет на Института на 03.04.2014 г., съобразена с Правилника за атестация в Института за български език, приет от НС с Протокол № 20 от 20.10.2021 г. Методическите указания са приети от НС с Протокол № 19 от 07.10.2021 г. и са изменени с решения на НС, приети с Протокол № 9 от 23.05.2024 г. и Протокол № 8 от 22.04.2026 г.
2. Атестационна карта за учен от Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“, приета от Научния съвет на Института с Протокол № 19 от 07.10.2021 г.

Общи положения по критериите от Атестационната карта за учен в Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“

- 1) За настоящата атестация се отчитат само дейности, при които ученият е представен с месторабота Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“, БАН.
- 2) Атестират се всички учени, които са на постоянен (безсрочен) трудов договор в Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“. Прилага се коригиращ коефициент за времето на трудова дейност.
- 3) В аттестационната карта всеки учен отчита дейността си според базисни и допълнителни критерии. За всеки учен сборът на точките по допълнителните критерии не трябва да надхвърля 40% от сбора на точките по базисните критерии в аттестационната му карта.
- 4) Не се приемат за разглеждане ръкописни текстове на отчети без аттестационна карта и/или без електронните файлове.
- 5) Атестационната карта се предава заедно с аттестационен отчет (по образец), който се изготвя по отделните показатели в тяхната последователност в картата и включва описание на всички конкретни резултати и дейности“.

Допълнителни указания по конкретни критерии

Базисни критерии

Указания към т. 1.1 Брой научни публикации в издания, включени в ERIH

PLUS, Scopus или Web of Science (Core Collection)

- „Студия“ е публикуван научен труд в списание, сборник или самостоятелно, който съдържа описание на оригинални научни изследвания, притежава съответно ISSN или ISBN (когато е публикуван самостоятелно) и обемът му е от 20 до 99 стандартни страници с 1800 знака на страница.
- „Статия“ е публикуван научен труд в списание или сборник, който съдържа описание на оригинални научни изследвания и е в обем до 20 стандартни страници с 1800 знака на страница.
- „Реферирани и индексирани издания“ са издания, в които статиите се публикуват след анонимно рецензиране и които са част от международното изследователско пространство, като са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.
- „Стандартна страница“ е текст с обем 1800 знака.
- По този показател се отчитат само излезли от печат публикации.
- При повече от един автор се прилага коригиращ коефициент за брой автори. Съавторите представят протокол за дялово участие, при липса на такъв протокол точките се делят поравно между авторите.
- Коригиращ коефициент за брой автори не се прилага в случаите, когато статията е класирана в 10% на най-цитираните статии според ISI Web of Science.
- В този раздел се отчитат и публикувани рецензии за книги и сборници.
- В този раздел се отчитат и студии, като точките се умножават по коефициент 2 (2 x 10 т. = 20 т. / 1 бр.).
- В този раздел се отчитат и хроники, персоналии, библиографии и под., както и предговори към колективни монографии и сборници, които не отговарят на изискванията за научна статия или студия, като точките се умножават по коефициент 0,2 (0,2 x 10 т. = 2 т. / 1 бр.).
- В този раздел се отчита и дялово участие от публикувани колективни речници, когато авторството е ясно посочено. При изработени до 19 стандартни страници включително – с 10 т., при изработени между 20 и 99 стандартни страници – с 20 т.
- Публикувана карта от „Общославянския лингвистичен атлас“ се отчита с 20 т., като точките се делят между съавторите на картата.
- „Атестационният отчет съдържа автор(и), заглавие, издание, година, град, издателство, страници, ISBN/ISSN за всяка отчитана публикация и съответства на информацията в Соникс“

- Публикации в WoS / Scopus се удостоверяват с линк към WoS / Scopus. Публикации в ERIH+ се удостоверяват с линк към публикацията, ако публикацията е в интернет, или с (електронно) копие на началната страница.

Указания към т. 1.2 Бонус точки за статии в списания, индексирани от Web of Science (Core Collection) и Scopus

- Индексирането се удостоверява с линк към страницата в съответната база от данни. Данните за Scimago Journal Rank (SJR), който обозначава метриката на научните издания, реферирани в Scopus, се вземат от Scimagojr: <http://www.scimagojr.com/journalsearch.php> (свободен достъп), като се изпише името на изданието или ISSN.
- В случай че дадено издание попада и в Scopus, и в Web of Science, се взема по-високата категория/квартил от двете бази от данни. Ако за дадена публикация в годината на публикуване все още не е наличен квартал за списанието, се използва наличният квартал за предходната година.
- Публикуваните хроники, персоналии, библиографии не получават бонус точки.

Указания към т. 1.3 Брой реферирани научни публикации в списания, които не са включени в ERIH PLUS, Scopus или Web of Knowledge, тематични сборници, вкл. сборници от национални и международни научни форуми

- По този показател се отчитат само излезли от печат публикации.
- При повече от един автор се прилага коригиращ коефициент за брой автори. Съавторите представят протокол за дялово участие, при липса на такъв протокол точките се делят поравно между авторите.
- В този раздел се отчитат и публикуваните рецензии за книги и сборници.
- В този раздел се отчитат и студии, като точките се умножават по коефициент 2 (2 x 5 т. = 10 т. / 1 бр.).
- В този раздел се отчитат и хроники, персоналии, библиографии и под., както и предговори към колективни монографии и сборници, които не отговарят на изискванията за научна статия или студия, като точките се умножават по коефициент 0,2 (0,2 x 5 т. = 1 т. / 1 бр.).
- Атестационният отчет съдържа автор(и), заглавие, издание, година, град, издателство, страници, ISBN/ISSN за всяка отчитана публикация и съответства на информацията в Соникс.
- Публикациите се удостоверяват с линк към публикацията, ако е в интернет, или с

(електронно) копие на началната страница.

Указания към т. 1.4 Бонус точки за публикации в рецензирани тематични сборници

- Публикуваните хроники, персоналии, библиографии не получават бонус точки.

Указания към т. 1.5 Брой научни монографии

- „Монография“ е публикувано научно издание, което съдържа пълно и всестранно изследване на определен предмет, проблем или личност, написано от един или от няколко автори, придържащи се към един и същ възглед. Монографията е научен труд, който не повтаря или обобщава съществуващото знание, който има научен редактор и/или научни рецензенти, притежава ISBN и е в обем не по-малък от 100 стандартни страници с 1800 знака на страница. Тя съдържа разгърнато съдържание, изчерпателна библиография, като в текста има позовавания на други научни трудове.
- По отношение на монографиите с повече от един автор всички съавтори представят протокол за дялово участие (разделителен протокол). За да се зачита трудът за монографичен, авторът следва да има самостоятелно брой страници, отговарящи на дефиницията за монография. При авторство на по-малък брой страници участието на съответния автор се смята за студия/статия. При липса на разделителен протокол точките се делят поравно между авторите.
- В този раздел се отчитат:
  - публикувани трудове, приети за печат от Научния съвет на Института за български език;
  - апробирани хабилитационни трудове;
  - изработени по международни проекти монографични трудове, които са апробирани от финансиращата организация.
- В този раздел се отчита дялово участие от публикувани колективни речници, когато авторството е ясно посочено и обемът на изработените речникови статии е над 100 стандартни страници.
- За колективни речници без посочено авторство на дялове се представя протокол за дялово разпределение между всички съавтори. При липса на разделителен протокол точките се делят на броя на авторите.
- В този раздел се отчита публикувана карта от „Европейския лингвистичен атлас“, като точките се делят между авторите на картата.
- В този раздел се отчита публикуван български том от „Общославянския лингвистичен

атлас“, като точките се делят между участниците в българската национална комисия.

- В този раздел се отчитат издадените дисертационни трудове. Точките се умножават по коефициент 0,75 (0,75 x 80 т. = 60 т. / 1 бр.).
- В този раздел се отчита авторството на учебници, учебни помагала и научноприложни трудове. Точките се умножават по коефициент 0,5 (0,5 x 80 т. = 40 т. / 1 бр.). Отчитаните учебници и учебни помагала трябва да притежават ISBN и да имат поне един рецензент, а научноприложните трудове – двама рецензенти.
- В този раздел се отчита работата на утвърден от НС на ИБЕ редактор на публикуван колективен фундаментален научен труд, граматика, речник, атлас. Точките се умножават по коефициент 0,25 (0,25 x 80 т. = 20 т. / 1 бр.). Точките не се делят между отделните редактори.
- В този раздел се отчита работата на утвърден от Научния съвет главен редактор на публикуван колективен фундаментален научен труд, граматика, речник, атлас. Точките се умножават по коефициент 0,5 (0,5 x 80 т. = 40 т. / 1 бр.). Точките не се делят между отделните редактори.
- Утвърдените редактори се удостоверяват с номера на протокола на Научния съвет.
- Атестационният отчет съдържа автор(и), заглавие, издание, година, град, издателство, страници, ISBN/ISSN за всяка отчитана публикация и съответства на информацията в Соникс.
- Приетите за печат от Научния съвет публикувани трудове се удостоверяват с номера на протокола на Научния съвет.
- Трудовете се отчитат с линк към монографията/картата/речника/учебника в интернет или с (електронно) копие на титулните страници.
- Повторни, но само преработени и/или допълнени издания на научни монографии, вкл. преведени на чужд език, излезли от печат през атестационния период, се включват с коефициент 0,5. Тези издания трябва да са приети за печат от НС като издания на Института за български език, да притежават ISBN и да имат поне един рецензент.

Указания към т. 1.5а Бонус точки за монографии, издадени от реномирани международни издателства

- Списъкът е изготвен от Съвета за издателска дейност към УС на БАН и е наличен в СОНИКС при въвеждане на монография.
- При колективни трудове без посочено авторство на дялове бонус точките се добавят

към точките по 1.5 и общият брой се дели между авторите.

Указания към т. 1.5б Бонус точки за монографии с национално значение

- Монографии с национално значение са монографии, които не са премирани по т. 1.5а. Те се определят с конкретно предложение от научните съвети на институтите и се одобряват от Съвета за издателска дейност към УС на БАН.
- При колективни трудове без посочено авторство на дялове бонус точките се добавят към точките по 1.5 и общият брой се дели между авторите.

Указания към т. 1.7 Брой доказани независими цитирания

- При цитиране на колективни публикации точките за един цитат се делят между съавторите според дяловото разпределение, доказано с протокол. При липса на протокол за дялово разпределение точките за цитат се делят на броя на авторите. В атестационния отчет се посочва дяловото участие за всяко цитиране на съвместна публикация, както и общият брой/дялови участия, който се вписва в колона С на атестационната карта.
- При цитиране на конкретно обособен дял на колективна публикация с посочен автор (например речникова статия, лингвистична карта в атлас) цитирането се отчита само от неговия автор.
- Една и съща публикация, цитирана многократно в един труд, се отчита като едно цитиране.
- Публикувана рецензия за издаден труд на атестирания се отчита като един цитат.
- В този раздел не е допустимо да се отчитат автоцитирания, което означава, че нито един от съавторите на цитиращата публикация/патент не е автор/съавтор и на цитираната публикация/патент.
- Цитиращата публикация или рецензията трябва да се е появила през атестационния период, като няма ограничение във времето за цитираната публикация.
- Атестационният отчет съдържа автор(и), заглавие, издание, година, град, издателство, страници, ISBN/ISSN на цитираната и цитиращата публикация и съответства на информацията в Соникс.
- Цитиранията се отчитат с линк към цитиращата публикация в интернет, ако тя е достъпна онлайн. Цитирания в WoS / Scopus се отчитат с линк към WoS / Scopus. Всички останали цитирания се доказват с посочване на страницата, на която се намира цитирането в съответната цитираща публикация.

Указания към т. 3.1 – 3.3 ОБЩЕСТВЕНО И ИКОНОМИЧЕСКО

ВЪЗДЕЙСТВИЕ

- „Научен проект“ е оригинално изследване на значим проблем, приет от НС на ИБЕ, с определен срок за изпълнение.
- Получените финансови средства се удостоверяват с доклад от ръководителя на проекта за дяловото участие на всички участници в договора (независимо от местоработата им), за размера на получените траншове и датите на получаването им.
- Тук не се отчитат проекти, финансирани от бюджетната субсидия на Института за български език.
- Атестационният отчет съдържа името на проекта, ръководителя, периода, финансиращата институция, общата сума и дяловото разпределение между участниците в проекта.

Указания към т. 3.4 – 3.15 ДЕЙНОСТИ В ДИРЕКТНА ПОЛЗА НА ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИ НА ОБЩИНТЕ, ДЪРЖАВАТА И ЕС

- Точките за отделните дейности в раздели 3.4 – 3.15 не се делят между съавторите и отделните участници.

Указания към т. 3.4 Участие в изпълнението на важни научни проекти, целево финансирани от държавата към бюджетната субсидия

- Точките за участие са на година за всеки участник в изпълнението на проекта.
- Участието в целево финансирани проекти се удостоверява с постъпил доклад от ръководителя на проекта за участниците в проекта, за размера на получените траншове и датите на получаването им.
- Бюджетът на целево финансираните от държавата важни научни проекти трябва да е над 50 000 лв.
- Атестационният отчет съдържа името на проекта, ръководителя, периода, финансиращата институция, общата сума.

Указания към т. 3.5 Участие в изготвяне на национални документи от стратегическо значение

- В този раздел се отчитат само непубликувани документи, които са без ISBN.
- Удостоверяват се с изходящия номер на писмото от Института за български език, което придружава документа.
- Атестационният отчет съдържа името на документа, авторите, годината, за коя

институция е предназначен документът, и е извлечение от СНИКС.

- В този раздел се отчита „участие в успешно завършил научен проект, за който Научният съвет е приел нов етап“ и „ръководство на успешно завършил научен проект, за който Научният съвет е приел нов етап“, като:
  - Работата по успешно завършил научен проект, за който Научният съвет на Института за български език е приел нов етап, се отчита от участниците чрез умножаване на точките с коефициент 20 (20 x 2 т. = 40 точки за всеки участник) и от ръководителите с коефициент 25 (25 x 2т. = 50 точки за ръководител). Не могат да се получават точки едновременно за участник и за ръководител.
  - Удостоверяват се с номера на протокола на Научния съвет, на който е приет отчетът по проекта.
  - Атестационният отчет съдържа име на проекта, ръководител, участници, срок.
  - Отчита се само един предходен етап на успешно завършил научен проект, за който Научният съвет е приел нов етап.
  - Участник в проект, който не е работил по него през целия период на етапа, се отчита, като точките се определят чрез коефициент според времето (брой месеци индивидуално участие, разделен на общия брой месеци на проекта), през което участникът е бил член на екипа.
  - Преди началото на всяка атестация Научният съвет определя кои проекти могат да се отчитат в компонент 3.5 от Атестационната карта.
- „Успешно завършил научен проект, за който НС е приел нов етап“ е проект, приет за завършен от НС на ИБЕ след обсъждане и рецензиране и приет в плана на ИБЕ с нов срок и обхват на работа.

Указания към т. 3.6 Организиране на международни научни форуми

- „Международна конференция“ е научна проява с международен програмен комитет (повече от половината членове са от чужбина) и международно участие (не по-малко от 50% чуждестранни участници), независимо от мястото на провеждането ѝ. При липса на едно от тези условия конференцията се класифицира като национална (с международно участие).
- Отчита се участие само в организационни комитети.

- Изискването за минимум 30 участници в научния форум се отнася до общия брой на докладчици и слушатели.
- Участието се удостоверява с линк към списъка на Организационния комитет на съответната конференция в интернет или документ от председателя на Организационния комитет.
- Атестационният отчет съдържа името на форума, годината, датата и мястото на провеждане и съответства на информацията в Соникс.

Указания към т. 3.7 Организиране на национални научни форуми, вкл. с международно участие

- Отчита се участие само в организационни комитети.
- Изискването за минимум 30 участници в научния форум се отнася до общия брой на докладчици и слушатели.
- Участието се удостоверява с линк към Организационния комитет на съответната конференция в интернет или документ от председателя на Организационния комитет.
- Атестационният отчет съдържа името на форума, годината, датата и мястото на провеждане и е извлечение от СОНИКС.

Указания към т. 3.8 Организиране на изложби, ателиета и др.

- Отчита се участие в организирането, подготвянето и провеждането (при ателиетата и работилниците) на събитието.
- Отчитат се с линк към съответното събитие в интернет или документ от ръководителя на дейността.
- Атестационният отчет съдържа името на събитието, мястото, годината, датата на провеждане и съответства на информацията в Соникс.

Указания към т. 3.9 Участие в органи на управление на БАН и/или на научно звено и друга организационна дейност

- В този раздел се отчитат следните позиции:
  - член на Научния съвет, секретар на секция, член на постоянна комисия към Института – точките се умножават с коефициент 1 (1 x 5 т. = 5 т. / позиция);
  - зам.-председател и секретар на Научния съвет, Общото събрание на Института, член на Общото събрание на БАН, ръководител на секция в Института – точките се умножават с коефициент 2 (2 x 5 т. = 10 т. / позиция);

- директор на Института, зам.-директор на Института, научен секретар на Института, председател на Научния съвет на Института, председател на Общото събрание на Института, член на ръководни органи на БАН – точките се умножават с коефициент 3 (3 x 5 т. = 15 т. / позиция).
- Постоянни комисии в Института за български език са: Атестационната комисия, Библиотечният съвет.
- Посочените точки са за всяка календарна година от мандата. При непълна година на определена позиция точките се умножават по коефициент (брой месеци на позицията/12 месеца).

Указания към т. 3.10 Експертни доклади по писмена заявка от международни институции и органи (ЕС, ЮНЕСКО и др.), които не се заплащат

- Удостоверяват се с изходящия номер на документа, изпратен от Института за български език към съответната институция.
- Атестационният отчет съдържа името на документа, авторите, годината, за коя институция и е извлечение от СОНИКС.

Указания към т. 3.11 Експертни доклади по писмена заявка от държавни и общински институции и органи, които не се заплащат

- Удостоверяват се с изходящия номер на документа, изпратен от Института за български език към съответната институция.
- Атестационният отчет съдържа името на документа, авторите, годината, за коя институция и съответства на информацията в Соникс.

Указания към т. 3.12 Експертни становища за изпълнителната, законодателната, съдебната и местната власт, които не се заплащат

- Тук се отчитат всички неплатени експертни становища от различни заявители, официално постъпили и официално изпратени от Института за български език.
- Удостоверяват се с изходящия номер на документа, изпратен от Института за български език към съответната институция.
- Атестационният отчет съдържа името на документа, авторите, годината, за коя институция и е извлечение от СОНИКС.

Указания към т. 3.14 Образователни курсове и семинари

- Курсовете с над 30 учебни часа се отчитат като един.

- Часовете на един и същи курс, проведен няколко пъти в рамките на периода, се сумират. Ако броят е под 30 учебни часа, се прилага коригиращ коефициент (брой проведени часове, разделен на 30).
- Проведените часове се удостоверяват с линк към обявата за провеждане и с броя на издадените сертификати от Института, писмо за покана или потвърждение от друга институция. Атестационният отчет за проведените курсове и съответства на информацията в Соникс.

Указания към т. 3.15 Публични лекции и медийни изяви на учения в качеството му на експерт в научната област

- „Научен форум“ е научен конгрес, симпозиум, научна конференция, работно ателие (workshop) или други подобни прояви.
- „Доклад“ е съобщение, съдържащо собствени научни резултати, представено на научен форум от автора или от един от съавторите.
- „Постер“ е табло (изображение), предназначено за непосредствено възприемане на научен форум, което съдържа графични изображения, снимки, текст и др. с информационна цел.
- В този раздел се отчитат и научнопопулярните публикации.
- В този раздел се отчита и участието с доклад/постер в международен или национален научен форум, като за международен форум точките се умножават с коефициент **6** ($6 \times 0,5 \text{ т.} = 3 \text{ т.} / \text{ участие}$), а за национален – с коефициент **4** ($4 \times 0,5 \text{ т.} = 2 \text{ т.} / \text{ участие}$).
- В този раздел се отчита и създаване на видеоматериал в образователните платформи на Института, като точките се умножават по **2** ($2 \times 0,5 \text{ т.} = 1 \text{ т.}$).
- Не се отчитат повторни публикации (на медийни изяви и на научнопопулярни текстове).
- Медийните изяви се удостоверяват с линк към изявата в интернет или (електронно) копие.
- Научнопопулярните публикации се удостоверяват с линк към публикацията в интернет или (електронно) копие.
- Участието в научни форуми се удостоверява с линк към сайта на форума, (електронно) копие от официалната му програма или линк към запис на презентациите.
- Присъственото участие в научни форуми извън София се удостоверява с официална заповед за командировка или служебен отпуск на служителите на ИБЕ, независимо от източниците на финансиране на форумите.

- Видеоматериал в образователните платформи на Института се удостоверява с линк към материала в интернет, а авторството при колективни прояви – с доклад от ръководителя.
- Атестационният отчет съдържа име на участника, заглавие на доклада/материала/изявата, име на събитието, дата, място, вид на изявата и е извлечение от СОНИКС.

Специфични критерии

Указания към т. 3.16 Съставителство и редакция на сборници

- „Съставител на научен сборник“ е съставителят (редактор в смисъла на „invited editor“ за книжка от научно списание), който може да не участва лично с написване на глава(и) в сборник. Ако участва със собствена публикация в сборника, тя се приравнява и в съответния показател като публикация.
- Съставителството и редакцията на сборник се отчита със съответните точки за всеки съставител/редактор, т.е. без делене на точките.
- Удостоверява се с линк към труда в интернет или (електронно) копие на титулните страници.
- Атестационният отчет съдържа автор(и), име на сборника, място на издаване, издателство, година, ISBN и съответства на информацията в Соникс.

Указания към т. 3.17 Участие в редколегии (член или главен редактор)

- Удостоверява се с линк към списанието, където е списъкът с редакционната колегия, или с документ от главния редактор.
- При непълен мандат точките се умножават по коефициент (брой месеци на съответната длъжност/мандат, разделен на общия брой месеци на атестационния период).

Указания към т. 3.18 Рецензии и становища по процедури

- Удостоверява се с линк към документите от процедурата.

Указания към т. 3.19 Непубликувани рецензии (издателски, анонимни и пр.)

- Данните трябва да съответстват на информацията в Соникс. Издателските рецензии се удостоверяват с (електронно) копие на съответните страници от изданието, където рецензентите са посочени.

Указания към т. 3.20 Експертни становища, които се заплащат

- Удостоверява се със заповед на директора или с изходящия номер на документа.
- Точките не се делят между авторите.

Указания към т. 3.21 Приет от Научния съвет (или с приет краен отчет по проекти с външно финансиране) интерактивен продукт, който е базиран на лингвистични изследвания и е публикуван на интернет страницата на Института за български език.

- Удостоверява се с номера на протокола от заседанието на Научния съвет, на което е приет, и с линк към продукта. Точките се делят между авторите.